

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli pauszok
valamint a lap szelemi részét illető
minden körülmények ide intézendők.

Érdektelen levelek csak ismert kizoktól
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidéki
postán küldve

Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy óra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasfősöttesor egyszeri beiktatásért 5k.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitólár 4 *asfősöttesorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglalt
ajdonság sora 50 krajczár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Hétfő, Január 21.

14. szám.

Macchiavelli a mellényzsebben.

Felláztatják az egész világot s nyakra
főre fittyet hányanak az igazságnak
nemesak a saját lapjaikban, hanem contribu-
tíóba helyezik még a leglármásabb bécsi
ujságok harsonáit is, hogy a katonai ja-
vaslat tárgyalása alkalmából a legtar-
kább, legszenzációsabb híreket bocássák
világgá.

Mit bánják ők, hogy az általános
világhelyzet a védkérdés érintésénél
minden józan politikusként a legnagyobb
ovatosságot teszi kötelességévé. Mit törőd-
nek ők azzal, hogy a nagy koncenzio,
melylyel a magyar állami pénzügyek sza-
nálásának műve megkoronázva lesz és
egy produktív kö gazdasági törvényhozás-
nak új feladata nyílik meg a házában,
az előkészítés utolsó stadiumában, a reá-
lizálás küszöbén van s tekintettel kell
lenni a tőzsdékre, melyek a legenyhébb
léghuzam iránt is oly érzékenyek, mint
egy hiszterikus nő.

Bántja is őket az, hogy már a leg-
közelebbi óra kell, hogy széttegye hamis
állítások szövetségét s felfedezze eljárá-
suk egész ürességét. A mi tiszteletré-
méltó ellenzékünknek tökéletesen elég,
ha egy pillanatra látszólag diadalmaskod-
nak s a felületes lelkekkel elhitetik, hogy
a képviselőház szabadelvű többsége szét
van robbantva, a Tisza-regime megbu-
kott, a pálya megnyit minden stréber-
ség és kiforratlan állambölcsesség számá-
ra, a miniszterkabinet és a sine curá-k
kincses kamarája tárva van.

De hát ez mind nem igaz.

Az új katonai javaslat igen terhes,
— írja a „Pester Correspondenz” a jelen
alkalomból, — az országra nagyobb pénz-
ügyi terhet ró, ha nem is oly magasat,
mint az ellenzéki számművészek az ő
egyszeregyük szerint kiböködték; az a
hadí kiadásokat évente mintegy egy mil-
lióva fogja növesztetni. Nem kicsinyeljük
azt az áldozatot sem, mely az egyéves
önkéntesi szolgálat szigorításában van,
jól lehet más részt azt sem lehet tagadni,
hogy az értelmi vagyonnak és a magyar
nemzet befolyásának összegét növesztik,
midőn kényszerítik a tanuló ifjúságot,
hogy jól készüljen s ismeretgazdagabban
lépjen a tisztikarba.

Es a mi a sokat vitatott 14. §-t
illeti, nevetséges lenne ma tagadni akarni,

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A csókról.

Egy kis csevegés.

Irta: Boldisár Kálmán.
(Folytatás.)

Mégis úgy tetszik nekem, mintha hal-
lottam volna valahol azt, hogy a csókot az
asszonyok tálták fel.

És én hajlandó vagyok ezt elhinni.
Ugy emlékszem, mintha elmondták vol-
na előttem a csók keletkezésének történetét.
Nem állók jól a hitelességért, de el-
mondom ugy, a hogy tudom.

Trója pusztulása után — szól a rege
— a trójai férfiak és nők, kik a tűz és kard
pusztításától megmenekültek, egy ideig szer-
tesztét a szabadban bolyongtak. Végre ten-
gerre szállva más országot indultak keresni.
Sok bolyongás után Italiában a Tiber part-
jánál kiszálltak.

A férfiak most az után néztek, van é
alkalmas hely a letelepülésre. A nőknek meg-
tetszett az ország, hol ezírom s narancs ter-
met s elhatározták, hogy egy tapodtat sem
mennek tovább innen.

Hogy a mit a nők akarnak, akár tét-
szik a férfiaknak, akár nem, azt kiviszik —
azt jól tudjuk, De még ez nem elég. Sokszor

hogy azt, ha előre föltették volna, hogy
annak formulázása mily viharokat fog
előidézni, bizonyára pregnansabban szer-
kesztették volna.

De mind ez elég ok arra, hogy a
figyelő világnak s különösen gyöngö-
óránkra alattomosan leskelődő ellensége-
inknek egy mindenestre erőltető tur-
bulens visszavonás látványát nyújtsuk?
Nem lett volna szebb s hasznosabb, ha
éppen a védkérdésben válltvetve állt volna
együtt az egész nép, minden hazafi?

Es vajjon minek válják az javára,
hogy a konverzió előestélyén azt híres-
telik, miszerint Magyarországon fenekes-
tül felfordult minden, és a kormányzati
viszonyok stabilitását, ezt az alapját az
állami hitelnek, elvitte az örög.

De szerencsére nem sokat hisznek
a vészjósló prófétáknak. Ma már min-
denki biztos, hogy Tisza Kálmán haza-
fias szívével, erős kezével s tapasztalt
állambölcsességével megmarad az állam-
hájó kormányrudján. A hullámok elsi-
mulnak, a czethalak ártatlan vízhányó
esellékként fognak előtűnni s a hatal-
mas háromarcbocozs épen s minden kár-
 nélkül fog beuszni a kikötőbe.

Szilárdan és hűen áll az őrség a
Dunán: erősek leszünk, mint szövetsé-
geseink és mint ellenségeink, és szaba-
dok és szabadelvűek, miként voltunk.

A véderő törvényjavaslat a szabadelvű
körben. A szabadelvű párt változatlanul elfo-
gadta a véderő törvényjavaslat 24 — 25. §-ait,
a nyelvkérdésre vonatkozó határozati javaslat
megállapítását azonban — melyre nézve bi-
zonyos módosítások eől a kormány sem zár-
kózt el — máskorra haasztotta.

A véderőbizottság határozati javaslata
igy hangzik:

„Határozati javaslat. Tekintettel a véd-
erőről szóló t. javaslatban foglalt és az egyéves
önkéntesek által letendő tiszti vizsgára vo-
natkozó szigorított rendelkezésekre, utasítta
tik a honvédelmi miniszter, miszerint oda ha-
son, hogy a tiszti vizsga letelését szabályozó
utasításban határozott kifejezést nyerjen azon
rendelkezés, mely szerint a vizsgára jelent
kező ifjakról a németnyelv bírása csak oly
mértékben kívántatik, mely a közös hadsereg
szolgálati viszonyából mulhatatlanul követ-
kezik, egyebekben pedig a magyar korona
országaihoz származó egy éves önkéntesek-
nek szabadságukban áll a tiszti vizsgát egyes
tantárgyak részleteinek fejtegetésében az 1868
XXX. t. cz. 57. §-ában foglalt intézkedések
figyelembevételével az állam nyelvén le-
tehetni.” Domahidy István, Andrássy Tivadar
gróf. Varasdy, Benedek Elek. Hegedűs Sán-
dor Perlaky Elek, György Endre a magyar

A ház nagy figyelemmel hallgatta a ro-
konszenves szóнок érdekes fejtegetéseit, me-
lyeket a többség gyakori helyeslésekkel
kísért.

Utána Győri Elek, Horváth Ádám
Kun Miklós és Madarász Imre a ezél-
sóbál padjairól — mindnyájan a javaslat ellen
és Ugron Gábor határozati javaslata mellett
nyilatkoztak. Győri, heves, tüzes polemicus
beszéde igen tetszet s szélsőbalon. Horváth
A. azzal vélte gyönyörködtetni a hallgatóság
göt, hogy régi ba középi beszédekbe olva
sott fel egyes nyilatkozatokat az önálló had-
sereg mellett, Kun M. régeből és újabbkori
törvényekből igyekezett megállapítani a nem-
zet jogát az önálló magyar hadsereg felállá-

a mit ők akartak és mi ellenezték, elhitetik
velünk, hogy mi akartuk s ők ellenezték, míg
végre magunk is elhiszük, hogy ugy van, a
mint a nők állítják.

A trójai nők is tanácskozára gyűltek
össze s abban állapodtak meg, hogy a hajó-
kat elégetik, Míg őtt férjeik néhány órai tá-
volságra mentek volna, minden hajó lángba
borult.

A tűz okát a nők nem rejthették volna
el s hős tettük miatt nagy félelem fogta el
őket. Hogy férjeik méltán felgerjedhető ha
ragját lecsillapítsák, azt határozták, hogy
tárt karokkal szaladnak eléjük s ajkaikkal
zárják le a férfiak ajkait.

E szokatlan és nem kellemetlen fogad-
tatás nem téveszté el hatását, A Trójaiak le-
te:epedtek s alapíták az új várost: Rómát.
Ennek emlékére szokás lett a csókoló-
zás; hiszen némely házasságok közt mai na-
pig is divatban van a férj bosszankodásának
ilyetén elfojtása.

Szó sincs róla, hogy nem rosz mulatság
Legalább én, ha valaha feleségem találna
lenni, sokszor duzzogni fognék.
Azonban nem mindenik csók épen arra
van ám szánya, hogy engesztelő áldozatul
csattanjon el az ajkakon; sőt némely csók-
nál az ajk nem is ajkat érint. Persze ez csak
olyan alsóbb fajta a csóknak.

nyelv és az önkéntesek szolgálata könnyi
tése érdekében szólottak a javaslathoz, — s
több jogot követelve a magyar nyelv-
nek, — mint a mennyi a határozati
javaslatban biztosítva van. Br. Fejérváry
miniszter megnyugtatóbban kijelentette, hogy
az utasítás minden méltányos szempontoknak
megfog felelni. A részletekre nézve határozott
nyilatkozatot nem adhatott, de megígérte,
hogy kötelességszerűleg érvényesíteni fogja
ez irányban befolyását. Tisza Kálmán
miniszterelnök ismételte ama kijelentését, hogy
e §-okat a javaslat egyik sarkpontjának te-
kinti a kormány s kötelessége azokat fenn is
tartani. A mi az államnyelvre nézve a hatá-
rozati javaslatba fel van véve, az eddigi álla-
póthoz képest pozitív előhaladás. A bizottsá-
gokban legalább egyes magyarul tudók jelen-
léte biztosítva van mint minimum. Azt, hogy
kizárólag magyar nyelven tétessék a vizsga,
se lehetének se helyes nem tartja. Hogy
az utasításnak a §-okra vonatkozó pont-
jának határozottabb formulázása felvételék a
javaslatba, azt nem elleneszte a kormányelnök,
de kijelentette, hogy annál tovább nem mehet.

Országgyűlés.

Budapest, 1889. Január 19.

A véderő-javaslat általános tár-
gyalása foglalkoztatta ma is a házat. Első
szóнок a javaslat ellen Perczel Miklós
volt, ki a dualistust a véderőben is teljesen
érvényre juttatni kívánja s mert szerinte a
javaslat egész iránya alkotmány ellenes, azt
általánosságban sem fogadja el a részletes
vita alapjául. — Josipovich Géza min-
denekelett katonai és pénzügyi szempontból
szól a javaslatról, melyet maga is elfogad s
a horvátországi képviselők is nevében elfo-
gadásra ajánl. Beszéde folyamán kimutatja,
hogy Bolgár pénzügyi számításai tulzottak;
hogy a 14. §-ban alkotmányérelem, vagy
garantia csonkítás nincs; hogy az önkén-
tesekre vonatkozó intézkedések az utasításba
és nem a törvénybe valók, s hogy a német
nyelv elsajátítása még távolról sem vonja
maga után a faji jellegből s nemzeti érzü-
letből való kivetkőzést, mert a horvátországi
határvidékek, dacára hogy századokon át
katonai kormányzat alatt állott, még sem
németesedett el.

A ház nagy figyelemmel hallgatta a ro-
konszenves szóнок érdekes fejtegetéseit, me-
lyeket a többség gyakori helyeslésekkel
kísért.

Utána Győri Elek, Horváth Ádám
Kun Miklós és Madarász Imre a ezél-
sóbál padjairól — mindnyájan a javaslat ellen
és Ugron Gábor határozati javaslata mellett
nyilatkoztak. Győri, heves, tüzes polemicus
beszéde igen tetszet s szélsőbalon. Horváth
A. azzal vélte gyönyörködtetni a hallgatóság
göt, hogy régi ba középi beszédekbe olva
sott fel egyes nyilatkozatokat az önálló had-
sereg mellett, Kun M. régeből és újabbkori
törvényekből igyekezett megállapítani a nem-
zet jogát az önálló magyar hadsereg felállá-

Hogy tovább ne menjünk, ilyen a
kézesök.

Ez különben sokkal régebb eredetű mint
sem hinnők. Már a legrégebbi korban találjuk
a kézesőket, mint vallási cselekményt némely
keleti népeknél. Így az indusok még ma is ugy
üdvözlik a napot, mint istenüket, hogy egy
tiszteltetjes csókot czuppantanak saját ke-
zükre. Különbön Salamon azt mondja a bib-
liában a kézesőkről, hogy hizelő emberek
szokása.

Hanem dacára Salamonnak, üdvözletek
alkalmával mindig megszoktuk a mama ke-
zét csókolni, nyilvános jeléül annak, hogy hó-
dolatulnak a lehető legnyugyobb mérvű.

Atkozott etiqette: lám már a lányok
nek nem engedi meg a kézesőkolást. Hanem
annál szivesebben köszönünk aztin így az
imádoztak és ideálok egész seregének: Csó-
kolom kezeit.

A kis gyermekeket is, mikor vendég van
a háznál, így biztatják a papák: Hamar kis-
fiam, parolát és pácsit!

Hiszen még a császár is így szólott fia-
inak, mikor vitéz Hári János volt szerény
hajlékának vendége.

Végül a tisztelendő plebános urak is
kézesőket kapnak kivételül köszöntés a kal-
mával; már ez kötelessége a buzzgó egyháza-
goknak, — s ez alól csak bizonyos unokahu

tására. Madarász Imrét oly nyilatkozatokra
ragadta heve, mintha a magyar parlament
nem volna független s az osztráknak volna
alávetve, de azért igen erőles hangu — fel-
világosítást kapott az elmőttől.

Végül Lukács Gyula interpellált a
Horvátországban lakó magyarok helyzete, el-
horvátosodása iránt.

Külföld.

Rövid hírek. A német birodalom
gyűlés előtt valószínűleg tárgyalás alá
kerül e héten a sokat emlegetett Afrika-javas-
lat, melynek előterjesztése alkalmával Bismark
hercegnek kilátásba helyezett beszédét vár-
ják. — A porosz országgyűlés
megnyitásokor felolvasott trónbeszéd-
ről csak most nyilatkoznak a francia
lapok, s mindannyian kiemelik, hogy a béke
fentartásának biztos reményét fejezi ki. —
Boulangier párisi jelöltsége. —
Boulangier tábornok felhívást intézett a mun-
kásokhoz, melyben megtámadja a parlamentet
s magát nép-demokratának mondja. Maga ré-
szére, illetőleg a demokrata köztársaság
részére, kéri a munkások szavazatait. — Weisz
I. J., egy ismert író, a kormányt egyszerűen
felhívja, hogy Boulangier ellen a lázítókra
vonatkozó törvényt alkalmazzva. —
Battenberg Sándor herceg pénteken
Bécsbe érkezett. Délelőtt több főherceget
meqlátogatott. Délután a király ő Felsége
háromnegyed óráig tartó kihalgatáson fogadta
a herceget, ki este Rudolf trónörökösnel ebé-
delt. Vilmos császár a tavasszal meqláto-
gatja Strassburg és Metz városokat. Az uta-
zás időpontja az utolsó pillanatig titokban
marad és Elzász-Lotharingia lábornok-parancs-
noka csak öt órával a császár elutazása előtt
fog értesítést kapni. A császár a wörthi Fri-
gyes szobor leleplezése után pedig meqláto-
gatja a belga udvart.

Hajduvármegye 1888 máso- dik felében.

(Folytatás.)

Tűzrendőrségi ügy. Rendsze-
res tűzoltó egylet áll fenn Szoboszlón és Ná-
násón, tűzoltó társulat pedig Bősörményben
Sámszonban, Szováton, P. Ladányon és Nád-
udvaron.

Jótekonysági intézetek és
alapítványok legnagyobb számmal vannak
H. Bősörményben, Dorogon, Szoboszlón. —
Bősörményben a koldusapólo intézet pénz-
tárának 17363 ft tőkéje van. Veres-ke-
sztegyeleti fiókok működnek: B. Újvárosban,
Ladányon, Dorogon, Csege-Egyeken, Szoboszlón,
Kabán. Több kevesebb tőkével bíró szegény
alap minden községben van. Takarékmagtárak:
Szováton, Nádudvaron, Földesen, P. Ladá-
nyon, Kabán, Tetétlenen, Jótékony nőegylet
áll fenn Nádudvaron.

Közbiztonsági állapot. A
személy és vagyonbiztonság különös figyelmet
érdemlő módon meg nem zavartatott.

goknak van kivétel adva, a kiktől nem kéz-
esők követeltetik a fáma szerint. Nem tudom
lehet e ebben valami igaz vagy sem: de hi-
szen még sem zörög a levél, ha a szél nem
fújja!

A kézesőknál sokkal ritkább a homlokon
esókolás

Ezt némelyek gyakorlaton kívül helyezik
és azt mondják, hogy csak frázis e kifejezés:
homlokon esókolta a költészet muzsája. Bizo-
nyosan olyanok, a kik nem érezték a csókot.

Az meglehet ugyan, hogy nem a homlo-
kon esókolás adja a költői tehetséget, de ez
nem azt jelenti ám, hogy a homlokon esókol-
tatás már költővé tesz.

Mi értéke és jelentősége is van annak,
— gondolja talán valaki — hogy a homlokot
megesókoljuk?!

A ki különösnek találja azt, hogy olyan
testrészt, mint a homlok, miért érdemelhet
csókot, miként fog esókolkozni azon, hogy
keleten még a láb megesókolása sem rend-
kívüli!?

Vigasztalásul ugyan figyelembe vehetjük,
hogy általában keleten sokkal nagyobb a tár-
sadalmi szokásokban a hódoltszerűség, mint
nálunk. A török hamar térdre hull, és men-
nyivel szolgál — legalább előttnk — azon
modor, melyben a fellebbvalóval érintkezik!
A török hírnök megesókolja a fermánt,

Tüzeset e felév alatt összesen 73 fordult elő; legtöbb: 17 Bözörményben, azután Szoboszlón: 10.

Közegészségi állapot.

Az egészségi állapot az év második felében általában kedvezőtlenebb volt, mint az első felében és mint a múlt év hasonló szakában. A nyár folyamán az emésztő szervek hurutos és lobos állapotai, továbbá változások nagyobb beteglési számot idéztek elő; a tolytonos szárazság különösen vérhas esetek kifejlődésének kedvezett; sőt a talajvíz tetemes alászállása meghozta a hasi bagy, máz eseteket is Heveny fertőző kórok közül kanyaró Hadházon, vörheny Hadházon, Do-rogon, Földesen részint önállóan, részint toroklobbal társulva jelentkezett. Hólyagos himlő fellépett Nádudvaron, hová a szomszédos vármegyékbe hurezoltatott be. Terjedésének idején gátat vetettek az óvintézkedések. Veszélyesebb volt a hasi bagymáz, mely a vármegye déli és délnyugoti részeiben számos halálos ást okozott. Oly községekben, ahol szivattyús közutak vannak, csak egy-két esetben észlelték a hasi bagymáz; a mely körülmény kétségtelenné teszi a szivattyús kutak hasznát.

Az év második felében meghalt összesen 2305 egyén, 166 tal kevesebb mint az első felében; esett e szerint 1000 lakosra évi átlagban 36.88 pc. Ezen arány legrosszabb volt Hadházon: 50.40 pc., legjobb Nánáson: 24.22 pc. Született pedig 3064 gyermek, így a felévi szaporodás 759 főnyi (egész évi 1342). Rendkívüli haláleset 49 jelentetett be; ezek között 16 öngyilkosság, 17 szerencsétlenség.

Tétlen község orvosi állomást szervezett s azt választás útján be is töltötte. — Vámos-Péresen anya gyógyszerár nyílt meg. — Nyilvános kórház felállítása iránt tárgyalások indultak meg.

Gyámsági és gondnoksági ügyek.

1888. jun. végével gyámság alatt maradt 5299 személy, az év második felében gyámság alá került 328, összesen 5627 személy; a gyámság alul felszabadult 274; az év végével gyámság alatt maradt 5353; gondnokság alatt 31 személy. Szoboszlón az év végével gyámság alatt maradt 1025, gondnokság alatt 21—, Bözörményben gyámság a 1644—, gondnokság alatt 17—, Hadházon gyámság alatt 304—, Nánáson gyámság alatt 1063—, gondnokság alatt 13 személy.

A központi árvaszék ügyforgalma tett, a feldolgozást illetőleg 6509 dbot, melyből elintéztetett 6270 db; a kiadványozást illetőleg 6764 dbot, elintéztetett 6516 db.

A gyámpénztárak állása volt a központban összesen decz. végével 161312 frt 36 kr. Nánáson: 47589 frt 80 kr. Hadházon: 24511 frt 19 kr. Bözörményben: 56815 frt 75 kr. Szoboszlón: 25533 frt 45 kr. Kabán: 26097 frt 34 kr. P. Ladányon 26630 frt 58 kr. B. Újvároson 62266 frt 47 kr.

Adóügy.

A második felében az összes állami adónekem befolyt 565491 frt, 9240 frttal kevesebb mint a megelőző év hasonló időszakában. Az év végével maradt 250371 frt hátralék; 1887 végével a hátralék volt 301820 frt, s így fogyott 51459 frttal. A felév kezdetén pedig volt a hátralék 447601 frt s így ehhez képest fogyott a hátralék 197231 frttal.

Közmunkaügy.

A kövel kirakott törvényhatósági utak hossza 47.46 kilométerre növekedett, melyeknek fenntartására a nádudvar-kabai ut kivételével 2280 köbméter kavics lett kiszállítva 16065 frt értékben. A nádudvar-kabai 10828 mtr. hosszú kút építése befejeztetett, a költségek 101112 frtra rúgnak. A szoboszlói vasúti hozzáfáró ut meghosszabbított 412 méterrel, a mi 3450 frtba került. A nagy kálló polgári utnak a nánási legelőn átvezető 3560 mtr hosszú szakasza 3358 frt 25 krnyi költséggel áthelyeztetett. A lefolyt felévben

mikor a külső szultántól átveszi és mikor a címzetnek átadja, egyaránt.

Ez nálunk nevezetes volna. Azonban némely illatos levélkék közöttünk is részesülnek abban a szerencsében, hogy ajkainkkal érintjük őket, különösen ha a „randevons“ óráját tudatják velünk.

E csók azonban inkább a levél íróját, vagy még inkább íróját illeti.

A ballerínák, kórtáncosnők és lovarnók szinte belelélték már magukat a csókhin tésbe. Szórájk a csókokat a világ négy tája felé — tapsért.

A haldokló is megcsókolja a keresztet az utolsó szentség felvételekor, és ez által talán megkönnyülve érzi magát.

De erre már nem foghatjuk rá, hogy ezt is a megszokás eredményezi!!

Ha látnak önként olyan embert, a ki majd elmeséli, hogy beszélt egy valakivel, a ki csókolni is szokott — (ugy hiszem, tisztességest kerütem) — az ilyen szegény bűnöst vizsgaltják azzal, hogy hiszen egy csók — nem is csók.

Szép hölgyek között akad elég, a ki bár akaratlanul — megrázza a fejét, így jelentve ki, hogy de bizony nem szóltam igazat!

Hát én még egyszer mondom:

Egy csók nem egész csók, csak félcsók.

Két csók az egész csók, tudniillik: a k o p o t t és a v i s z a a d o t t!

No lám! mintha látnám, hogy egy egy

az összes vármegyei utak felmérték és kilométer mutató oszlopokkal ellátták. Több műtárgy épült, az utpákok és megrongált utak helyreállításán kívül. Legnevezetesebb műtárgyak a makkodi esatonán átvezető 11 méter nyílású, téglá hídfelekkel és vas felszerkezettel bíró egy nyílású hid, mely 2498 frtba és a nádudvar-kabai uton épült vasfel szerkezeti átvezeték.

Az 1887. évi pénztári maradvány 7177 frt 30 kr; közmunkaváltság címén az egész év folyamán befolyt 89109 frt 67 kr. leiratott 18417 frt 50 kr. Az elhelyezett tőkéből fölvétetett 90943 frt 22 kr; átmenő és kisebb bevételek és kiadások 729 frt 80 kr. — Tehát összes bevétel 1888 ban 206377 frt 49 kr. Kiadott kész pénzben 183440 frt 07 kr, leiratott az év folyamán 18417 frt 50 kr; az ő szes kiadás 201821 frt 58 kr. E szerint a pénztári maradvány 4555 frt 91 kr. Ezen kívül a felvett kölcsönből még 41365 frt 11 kr, áll a vármegye rendelkezésére.

A közmunkaváltság hátralék az 1887. évi eredményhez képest tetemesen leapt; a mennyiben az 1887 évi 65169 frt 83 krnyi hátralékkal szemben az 1888 év végével a hátralék csak 38264 frt 25 krt tesz.

A vármegye területén működő 110 gőzkazán közül 27 megvizsgáltott és 99 meg szemléltetett. Szabályellenesség 6 kazánál találtott.

A vármegyében 22 postahivatal működik, melyek közül távirddal 7 van egyesítve. — A postacsomag forgalom gyorsítása tekintetében kiválóan fontos mozzanat az, hogy a n. városi igazgatóság területét érintő összes mozgó postánál a kocsi postai átrovatolási szolgálat berendeztetett, míaltal a pénzes levelek és kocsi postához tartozó összes szállítmányoknak oly mérvben való gyorsítása éretett el, mely eddig csupán a levélpostai anyagra terjedt ki.

Mezőgazdaság.

Mezőgazdaságunk helyzete az általános termelési viszonyok és a nyugot európai államok által fenntartott vámvédelmi rendszer következtében az elmúlt évben sem volt ki elégtőnek s a jövőre nézve megnyugtatónak mondható.

Legjobb piacaink és vevőink vagy egészen elveszték mezőgazdasági terményeink kivételére nézve vagy legalább is veszendőben vannak, a mennyiben velők a legconso lidáltabb üzleti összeköttetés is csak nagy eredmények és súlyos áldozatok árán tartható fenn.

E viszonyok nyomozástó hatása világos és kézzé fogható kifejezésre jut összes terményeink és fél gyártmányainak piaci árának fokozatos hanyatlásában, mire nézve példaképpen utunk azon körülményre, hogy a buza átlag ára 1881-ben Budapesten még 12 frt. 73 kr. volt s ma 7 évi fokozatos hanyatlás után 1888. decz. 31 dikén 7 frt 80 krval jegyeztetett, noha a német, francia- és angolországi rosz termések kivételünk ez évben lényegesen megkönnyítették.

De nemcsak a terményárak alakulása volt az elmúlt évben kedvezőtlen, hanem sok kívánni valót hagyott fenn a mezőgazdasági egyes termények aratási eredménye is.

Vármegyénk területén a buza csak közepeszerű termést adott, a bevetett 62000 kat holdnyi terület egyremásra 7, m. mázsával fizetett, minőségére nézve azonban káros hatással voltak az aratás idejében keletkezett gyakori és viharos esőzések.

A rozs részben gyenge közép-, részben közepesen alui termést adott eléggé jóminőséggel. A bevetett 26000 kat. hold átlagos termése 6. mm. ra tehető.

Árpával mintegy 24000 kat. hold volt bevetve, melyből 8000 hold közepesen alui, 7000 közép és 9000 hold közepesen felüli termést adott s egyre-másra az eredmény 7 mm. ra tehető. A hozam gyenge szalma termés mellett kielégítő minőségű.

Zab kevés kivétellel szalmára nézve közép alui, szemre nézve azonban közepes

tamáskodó kis menyecske már megjutalmazott egy bájos, helyeslő mosolylyal.

Most már adandó alkalommal kettesével fogja számolni a csókot, — ha ugyan rá ér csókolózás közben számolni . . .

Én alig hiszem, hogy megtegye.

... És hány embert tett már örültt az a vissza nem adott fél csók?!

Hány novellista nem tett volna íróvá, ha hősnői és hősei azt a két feltegyezere egygyé teszik.

Mert hiszen éppen az alkotja a cselekményt, hogy az egyik szereplő magában csak fél, és ha meglegli a párját — akkor házassággal végződik a mese: vagy a szerző bele unva a „kin a bárány ben a farkas“ játszása ba, örültt teszi mind a két szereplőt és mind a kettő martyr lesz.

Legnagyobb martyr azonban az olvasó, a ki ilyenre botlik.

Es lám, ezt is a meg nem adott fél csók okozza! Ne tessék tehát regényt csinálni, nem kell alkalmat adni fél csókra, hiszen ha mindenik fél megteszi a magát, akkor nem lehet perelni. Itt különben az szokott a felperes lenni, a ki adós maradt a másik féllel.

A szegény megkárosult alperes pedig legfelleg vizsgaltja magát azzal, hogy félperesre nem tesznek törvényt.

De én azért nem lennék csókbíró, hanem tolmács inkább.

(Folyt köv.)

termést adott. A bevetett terület 8000 kat. holdra s az átlagos termés 7. m. mázsára becsülhető.

Repcével alig volt 2000 hold bevetve, mely jórészt megsemmisült, de a ki nem szántott területek hozama sem tehető többre 2 m. mázsánál.

Tengeri, mely min egy 52000 hold területet vett igénybe, a júniusi és júliusi rendkívül kedvező időjárás folytán legtöbb helyen helyre hozta a hiányos kikelés okozta károkat annyira, hogy sok helyen reményen felüli jó termést adott, noha az egész megyére vonatkozólag átlag gyenge közép termésnél nem nagyobb.

Burgonya nagyon jól fizetett, talán helylyel közrel a szárazság és hőség miatt sokat szenvedett; a termés minősége ki elégtő.

Dohány fejlődésében vissza maradt; a levelek aprók, nagy részben fejletlenek; termés összeredménye mennyiség és minőség tekintetében közepesnél csekélyebb.

Hüvelyes és kerti vetemények a koratavaszi és késő nyári szárazság káros hatását megéreztek s annak következtében gyengén fizettek, a káposzta kivételével, mely Sámson és Hadház határában kielégítő termést adott.

Takarmány répa, valamint a mesterséges kaszálók s a réti és gyepszóna a tartós szárazság következtében rosszul fizettek. Anyaszóna kevés lett és sarjút is csak lankásabb helyeken lehetett nyerni.

Napi hírek.

— **Megeyi közgyűlés.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága február hó 14 én tartja meg az évben első közgyűlését.

— **Számonekérés.** Hajdúvármegyénél febr. 1 én számonekérésék tartatik, melyen az 1888. évi nov. 15 től 1889. jan. 15-ig terjedő idő alatt végzett ügykezelés vizsgáltatik meg.

— **Előadás a filokszera elleni védekezésről.** Guzman Dénes a borászati és szőlőszet vándortanára tegnap tanulságos előadást tartott a város háza nagytermében, a filokszera elleni védekezésről. Legsikerebb ellenszerül az amerikai szőlőösszöket és zöld oltást ajánlotta és bemutatott rendkívül kifejlett egy éves oltott szőlővesszőket. Az előadáson élénk eszmecserre fejlődött ki a szóban levő tárgyról a vándortanárra és a közepes számmal jelenlevő szőlőtulajdonosok között, kiknek sorában jelen volt Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester is.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter Dr. Dicsőfi Sándort a debreczeni kir. törvényszéknél, aljegyzőt ugyanide jegyzővé, Kolbenháyer Kálmán joggyakornokot pedig aljegyzővé nevezte ki.

— **Városi közgyűlés.** Január 24-én esütőkön, a városi háza nagytermében bizottsági közgyűlés tartatik. 1. Polgármesteri jelentés. 2. Ugyhátrány jegyzék. 3. Miniszteri rendelet, mely szerint az 1889-re szóló városi költségvetés jóváhagyatik. 4. Ugyanaz: még egy loavató bizottság alakítása iránt. 5. Ugyanaz: a hortobágyi segéd állatorvos részére megállapított lőtartási átalányra vonatkozólag. 6. Ugyanaz: Hrabóczy Imre és Dunszt Gyula győgytár felátása iránti kérvényre. 7. Az arvaszéknek 1888. év II feléről szóló jelentése. 8. A város peres ügyei állásáról szóló t. r. ügyzési jelentés. 9. Az igazoló választmány a választott bizottsági tagok 1889-re össze állított éevgyezékét bemutatja. 10. Némely bizottság kiegészítése. 11. Tanácsai előterjesztés a Csegléd-, Széchenyi-, Piacz-, Kis-várad utcaikon asphalt vagy beton járdák készítése iránt. 12. Ugyanaz: a Nagyuj teza és Hatvan teza közt lévő Telegdi féle átjáró ügyben. 13. Ugyanaz: a házi ipar fejlesztése céljából ösztöndíj kifizése tárgyában. 14. Ugyanaz a debreczeni vásárok rendezése ügyében a debreczeni gazdasági egyesület által benyújtott beadványra. 15. Ugyanaz: az epreskerti faraktárok 1885. és 1886. évi megvizsgált számadataira. 16. Ugyanaz: a n-kanizsai ev. ref. missió egyháznak segélyt kéro folyamodására. 17. Ugyanaz: a városi nyomdának más helyiségbe áttétele tárgyában. 18. A közigazgatási bizottságba a tiszti ügyészi helyettesnek kijelölése. 19. Polgárosítás iránti kérvények. 20. Bába okévl kihirdetése. Debreczen, 1889. Január hó 19. Simonffy Imre királyi tanácsos, polgármester.

— **Népesedés.** Debreczen sz. kir. város területén jan. 13 től 15-ig terjedő héten született ev. ref. (63—95 anyakönyvi tétel) élve 20 fiu, 11 leány, halva 1 fiu 1 leány, együtt 21 fiu, 12 leány = 33. (28 törvényes, 5 törvénytelen.) R. kath. (15—21 anyakönyvi tétel) élve 1 fiu, 4 leány, halva 1 fiu, együtt 2 fiu 2 leány = 6 (5 törvényes 1 törvénytelen.) Szül. összesen 23 fiu, 16 leány = 39 gyermek. Meghalt ugyanazon idő alatt: 10 fi, 9 nőnemű = 19 egyén: ezek közül ev. ref. 15; r. kath. 3. luth. 1.

— **Nyilvános köszönet.** A debreczeni szabadlövő párt által folyó hó 19-én tartott táncestélyi alkalmával Tóth Antal ur 12 frtot, Gróf Dégenfeld Lajos ur 9 frtot, Dr. Zelizy Dániel, Simonffy Imre, Steinfeld Antal urak 5—5 frtot, Rázsó Gyula, N. N. Körösy Sándor urak 4—4 frtot, Buzás Pá ur 3 frtot, Jámor János, Kuczik Gábor, Horváth István, N. N. Jóna Dániel, Kaufmann Ignác urak 2—2 frtot Herr Zsigmondné urnő Nyiregyházáról, Ember István, Gyarmathy István, Mészáros József, Szentessy János, Kuczik István, Somogyi János, Liptay Miklós, Szalay István, Darvas

Imre. ifj. Grt. Dégenfeld, Dr. Sárvány Gyula, Szedlák József, Fazekas Sándor, Somogyi Imre Géressy Kálmán, Csath Zsigmond urak 1—1 frtot, Szinorád Józsefné urnő, Herr Zsigmond ur. 50—50 krt. összesen: 81 frtot felülfizetni méltóztattak, me y szíves adományokért a bizottság nevében hálás köszönetünket nyilváníttjuk. Debreczen 1889. január hó 20-án Dr. Zelizy Dánie biz. elnök Bárdos Géza biz. pénztáros.

— **A debreczeni ifjuság mozgalma.** Az ár tehát, mely a kisebbséghez tartó politikai pártok köréből indult meg, elragadta a debreczeni tanuló ifjuság egy részét is, azét az ifjuságot, mely ép oly nehezen mozdítható meg, ép oly lassan gyulad lángra, mint a komoly és conservatív gondolkozásu debreczeni polgárság. A jogakadémia hallgatói közül többen kérvényt adtak be a tanári karhoz, hogy holnap délután a főiskola egyik tantermében gyűlést tartsanak a véderőtvény javaslatnak ez egyévi önkéntes s e g r e vonatkozó szakasza tárgyában. — E kérvény felett ma délután fog határozni a tanári kar. Ha az ifjak más iskola növendékeit, idegen elemeket nem vonnak be e gyülekezésbe és ha kizárólagosan az ifjuságot, mint akadémiái hallgatókat érdeklő ügyekben fognak tanácskozni, tanári kar nem is gördíthet akadályt szándékuk elé és az iskolai törvényeknek a fegyelmi szabályok között olvasható szakaszában foglalt feltételek mellett meg is adhatja az engedélyt a kollégium falain belül való gyűlésekre, az akadémiái tanulóknak, mint testületnek. — Mi nem akarunk tanácsot adni a nemes tanuló ifjuságnak. Cselekedjék ugy a mint neki tetszik, a mint érdekének, igényeinek megfelelőbbnek véli, vagy a mint a reá nézve kötelező iskolai törvények korlátai közt mozoghat: meggyőződésünket azonban, ezen mesterségesen és célzatosan támasztott és bátorított mozgalomra nézve, akár tetszik akár nem a lobbanékony természetű, nekitűzött ifjuság agitátorainak, nyíltan kifejezzük. Mi ezt az egész mozgalmat tárgyalnánk, feleslegesnek és hiába való erőlködésnek tartjuk. — Helyén lett volna az korábban, midőn a javaslat még nem állott azon a ponton, hogy a törvényhozó testület elfogadja. Annak idején egy hasonló mozgalom, az eszélyesség és mérséklet határai között, mi magunk is támogattuk volna: mert hiszen az ifjuságnak nemesak joga, hanem kötelessége is, hogy életjel adjon magáról; hajlamához és természetéhez tartozik, hogy a nemzeti aspirációk iránt fogékony sággal bír; hogy kívánalmainak és érzelmeinek demonstrációk által ad nagyobb nyomatókat. De e kívánalmak legyenek méltányosak, — és eszélyesek; a demonstrációk okos-szerűek, megfontoltak és mérsékelték. Mikor az ifjuság a véderőtvényajlatban foglalt sérelmei el en kérvényeztet, ezt mindenki correct, kifogástalan eljárásnak tekintette. De a mostani mozgalom, mint már fenebb mondtuk, célját tévesztett, tárgyatlan és haszontelkül való. Epen a múlt hét utolsó napjaiban, míg a budapesti ifju apostolok szerte jártak az ország főiskoláiból, agitálni, mint az ellenzék szócsövei működtek, az országgyűlési szabadlövő párt értekezletén olyan dolgok történtek, olyan nyilatkozatok tettek a kormány a tal, melyek alkalmasak a fiatal kedélyek lecsendesítésére; alkalmasak a leendő egyévi önkéntesek méltányos igényeinek és érdekeinek a fennforgó viszonyok közt lehető kielégítésére. — A közoktatásügyi miniszter előterjeszté mindazon könnyebbségeket és kedvezményeket, melyek az egyévi önkénteseknek felsőbb iskolai tanulmányaik befejezése szempontjából csak nyújthatók, Széchenyi miniszter meg más oldalról helyeztet kilátásba hasontermesztü könnyebbségeket. A honvédelmi miniszter pedig a leghatározottabb nyilatkozatot tette arról, hogy ugy a tiszti vizsgálo bizottság alakítása, mint a magyar nyelvnek az eddignél nagyobb hatáskör nyújtása által az intelligens ifjuságra váró feladatok tetemesen meg lesznek könnyebbitve a hadseregben. A kormány részéről tett eme fontos nyilatkozatok után vajjon nem megfontolandó-e, hogy ezérszerű-e az ifjuságnak politikai tüntetések eszközéül használni a föl megát és tovább gurulni az ellenzék által készített lejton és a fiatal felhevülés me g o n d o l a t l a n p i l l a n a t á b a n, hogy többet ne említsünk, olyan tetteire vetemedni, minő Sárospatakon történt. Patakon mint az Egyetértés tudósítója lelkesen írja — „az ifjuság gyűlése, melyen a résztvevők száma 300 ra volt tehető, ellenmondás nélkül írta a alá tömegesen kibocsátott iverket“, melyeknek felirata ez volt „mi alu- irottak becsületszavunkra fogadjuk, hogy azon esetben, ha a tiszti vizsga letévése magyar nyelven nem engedélyeztetik, tiszti vizgát nem téve, „inkább két évig szolgálunk“. — Ilyen fogadás becsületszóra, ugyan igen nagy önfeláldozás, a minőt a haza nem is kíván, hanem korántsem okos fogadás; következményeiben pedig felette káros lehet, a mit a sárospataki ifjak még sokszor megbánhatnak. — Nem szebb és okosabb lenne, ha arra köteleznék magokar, hogy a tiszti vizgát csak azért is mindnyájan igyekezni fognak letenni? — Ennek bizonyosan több hasznát venné a haza. — Z—i.

— **Farsang.** Az általános munkássegélyző egyet debreczeni fiókja szombaton este a „Rózsabokor“ című vendéglőben táncvigalmat tartott. Az egylet derék elnöke Nieht József mindent elkövetett, hogy a mulatság minél tényszerűbb legyen, törekedésének megis volt sikere, amennyiben a fogadó termei alig

Aláírási felhívás

1889. évi magyar királyi

4¹/₂%-al aranyban kamatozó adómentes államvasuti kölcsön.

Tőke és kamatok aranyban fizetendők.

I. kibocsátás: névértékü **130.000.000** osztr. ért. aranyforint — 263.250.000 német bir. ért. márka — 325.000.000 frank

az 1888. évi XXXII. törvényekben megjelölt 5⁰/₁₀-os aranyban kamatozó és visszafizetendő kölcsönök megfelelő összegének beváltása céljából.

Az 1888. évi XXXII. törvények alapján ezen 4¹/₂%-os államvasuti kölcsön kibocsátása 182.000.000 osztrák értékű aranyforint összegben történik. — A kölcsön kizárólag az 1888. évi XXXII. törvényekben megjelölt, aranyban kamatozó és visszafizetendő kölcsönök beváltására és amennyiben a kibocsátás felesleget eredményezne, ez egyéb államosítások törlesztésére fordítandó. — Ezen kölcsön biztosítására az állami és államosított vasutak a fent említett törvényekben meghatározott mértékben szolgálnak és pedig oly módon, hogy az eközben után fizetendő 8.491.644 osztr. ért. aranyforint évi jövedék, az 1889. évi államvasuti ezüst kölcsön után járó 5.575.558 osztr. ért. ezüstforintnyi évi jövedékekkel egyenlő rangsorozatban az 1888. évi XXXII. törvényekben említett összes 5⁰/₁₀-os kölcsönök beváltása után — csupán a tiszavidéki vasut vonalaira bekebelezett 1924. évig járó 819.000 fitnyi évjáradékok elsőbbsége és az államosított Alföld-fiumei vasut, Erdélyi vasut és Duna-drávai vasut részvényeseinek biztosított járadékoság előjegyzése mellett — jelzálogilag első helyen bekebelezendő.

A kölcsön I. kibocsátása 130.000.000 o. é. aranyforint összegben 26000 sorozatra (1—26.000 szám) van felosztva 50—50 darab egyenként 100 arany forintból—202,50 márkáról — 250 frankról bemutatásra szóló kötvénnyel, 1, 5, 10 és 50 kötvényről szóló címletekben. Ezen kötvények adómentessége, kamatozása és törlesztése tekintetében a következő határozmányok érvényesek:

1. Ezen kötvények, valamint az azokon levő kamatszelvek minden fennálló bélyeg, illeték és adó alól fel vannak mentve, s azoknak a teljes bélyeg-, illeték- és adómentesség a jövőre nézve is biztosítottatik.

2. Ezen kötvények után évi négy és fél százalék kamat fizetetik minden év febr. 1-én és augusztus 1-én lejáró fél évi részletekben és a kötvények alapján levő törlesztési terv szerint 1889. február 1-től számítandó 75 év alatt törlesztetnek.

3. A kisorsolás félévenként május 1-én és november 1-én, a beváltás pedig a legközelebbi kamatfizetési napokon az augusztus 1-én és február 1-én történik; a kisorsolt kötvények a „Budapesti Közlöny”-ben és más bel- és külföldi lapokban Bécsben, Berlinben és M. m. Frankfurtban legalább egy-egy lapban közzétételnek. Ezen köcsönnek felmondása vagy nagyobb mérvű kisorsolása 1889. január 1-ig ki van zárva.

4. A kötvénybirtokos a kamatokat a lejárt kamatszelveknek és a tőkét a ki sorsolt kötvényeknek beszállgatása ellenében felveheti:

BUDAPESTEN	a m. kir. központi állampénztárnál a Magyar Általános hitelbanknál.
BÉCSBEN	a „K. k. priv. öst. Creditanstalt für Handel und Gewerbe“ című intézetnél.
—	a „K. k. priv. allgem. österr. Boden-creditanstalt“ című intézetnél.
—	S. M. v. Rothschild bankháznál.
BERLINBEN	a „Direction der Disconto-Gesellschaft“ című intézetnél.
—	S. Bleichröder bankháznál.
M. m. FRANKFURTBAN	M. A. von Rothschild & Söhne bankháznál.
PÁRISBAN	de Rothschild Frères bankháznál.

A magyar kir. pénzügyminiszterium 1889. január hó 15-én kelt hirdetménye értelmében az 1868. évi 5⁰/₁₀-os magyar vasuti kölcsönt egész még fennálló 71.330.400 fitnyi összegében 1889. július 1-én történendő visszafizetésére felmondotta és kötelezte magát az aláírás után a beváltásra rendelt 5⁰/₁₀-os aranyban kamatozó és visszafizetendő más kölcsönöket egészen vagy részben, a szilkséghez képest, visszafizetés céljából felmondani.

Az aláírás a 4¹/₂%-kal aranyban kamatozó államv. kölcsön fentemített összegére:

Párisban	de Rothschild Frères bankháznál.
Brüsszelben és Antwerpenben	L. Lambert bankháznál.
Amsterdamban	A. Gansl bankháznál.

továbbá:	
Budapesten	a Magyar Általános Hitelbanknál.
Bécsben	S. M. v. Rothschild bankháznál.
—	a „K. k. priv. öst. Creditanstalt für Handel und Gewerbe“ című intézetnél.
—	a „K. k. priv. Allgem. österr. Boden-Creditanstalt“ című intézetnél.
Brünnben, Lembergben, Prágában, Triestben és Troppauban	a „K. k. priv. österr. Creditanstalt für Handel und Gewerbe“ című intézet fiókjánál.
Berlinben	a „Direction der Disconto-Gesellschaft“ című intézetnél. S. Bleichröder bankháznál.
—	a „Bank für Handel und Industrie“ cz. intézetnél.
M. m. Frankfurtban	M. A. von Rothschild und Söhne bankháznál.
—	a „Bank für Handel und Industrie“ című intézet fiókjánál.
Kölnben	Sal. Oppenheim jun. & Comp bankháznál.

és a német birodalom más helyein, az alább felsorolt feltételek mellett történik.

Az aláírás a szokásos üzleti órákban történik. 1889. évi január 23-án szerdán, 24-én csütörtökön és 25-én pénteken 4¹/₂%-os kötvényekre, melyekért a beváltásra rendelt 5⁰/₁₀-os aranyban visszafizetendő kölcsönök kötvényei adatnak cserébe és

1889. évi január 23-án szerdán készpénzfizetés ellenében.

I.

Elsősorban a kicserélés melletti aláírások vétetnek tekintetbe. Az aláírás-al egyidejűleg vagy pedig, — a mennyiben a kicserélési hely által elfogadhatónak talál a biztosítók tételt le — az aláírás-tőlszámított 21 nap alatt a kicserélendő 5⁰/₁₀-os

kötvények a folyó kamatokról szóló szelvényekkel együtt beszállgatandók, melyek ellenében a 4¹/₂%-os kötvények 1889. évi február 1-től folyó kamatokról szóló szelvényekkel kiszolgáltatnak. — E kicserélésnél a 4¹/₂%-os kötvények, az aranyforint tőke-névértéknek a német tőzsdék n szokásos 1 aranyforint — 2 márka viszonyában fognak német birodalmi értékre átszámítottatni. E szerint a kötvények:

97¹/₂% árfolyam 100—100 arany frt tőke névértékért 195 márkával számítottatnak és ezek ellenében a beváltásnak alávetett kötvények következőleg fogadtatnak el fizetésekként:

az 1868. évi 5⁰/₁₀-os magyar vasuti kölcsön

osztrák értékű ezüstforint névértékben, 1 frt — 2 márkával számítva 102 08% árfolyamon 100—100 frt tőke névértékért 204-16 márkával, ehhez adva az 1889. január 1-től jan. 31-ig folyó 5% kamatok fejében 0,84 márkot, összesen tehát 205,— márkával,

az 1871. évi 5⁰/₁₀-os 30.000.000 forintos kölcsön

sterling font névértékben, 1 font sterling — 20 márkával számítva 102 08% árfolyamon 10 font sterling vagy 100 frt tőke névértékért 204-16 márkával, ehhez adva az 1888. október 1-től január 31-ig folyó 5% kamatok fejében 0,84 márkot, összesen tehát 205,— márkával,

az 1873. évi 5⁰/₁₀-os 54.000.000 forintos kölcsön

sterling font névértékben, 1 font sterling — 20 márkával számítva 102 08% árfolyamon 10 font sterling vagy 100 frt tőke névértékért 204-16 márkával, ehhez adva az 1889. jan. 1-től jan. 31-ig folyó 5% kamatok fejében 0,84 márkot, összesen tehát 205,— márkával,

az 1873. évi II. kib. 5⁰/₁₀-os magyar keleti vasuti kölcsön

osztrák értékű ezüst forint névértékben, 1 forint — 2 márkával számítva 100 33% árfolyamon 100—100 forint tőke névértékért 200-66 márkával, ehhez adva az 1889. január 1-től jan. 31-ig folyó 5% kamatok fejében 0,84 márkot, összesen tehát 201-50 márkával,

az 1876. é. 5⁰/₁₀-os egyes. magy. vas. (beruházási) els. kölcsön

4.849.040 osztr. ért. aranyforint összegig, mint az időközben államosított vasutakra (Első erdélyi vasut, Alföld-fiumei vasut és Duna-drávai vasut) eső rész, aranyforint névértékben 1 frt — 2 márkával számítva, 101-08% árfolyamon 100—100 frt tőke névértékért 202-16 márkával, ehhez adva az 1889. jan. 1-től jan. 31-ig folyó 5% kamatok fejében 0,84 márkot, összesen tehát 203,— márkával,

az 1871. é. 5⁰/₁₀-os m. k. gömöri vas. záloglevél kölcsön

osztrák értékű ezüstforint névértékben, 1 forint — 2 márkával számítva, 100-75% árfolyamon 100—100 forint tőke névértékért 201-50 márkával, ehhez adva az 1888. aug. 1-től 1889. január 31-ig folyó 5% kamatok fejében 5,00 márkot, összesen tehát 206-50 márkával.

Ezen számítás szerint az aláíró megkapja a 4¹/₂%-os kötvényeknek 100-al osztható névértékét, a mennyiben az a beszállgatott 5⁰/₁₀-os kötvények beszámítási értékében fedezetet találja, míg az utóbbiaknak így módon ki nem egyenlíthető részét a kicserélési helyek készpénzben fogják megteríteni.

Budapestben, Bécsben és az osztrák-magyar monarchia többi kicserélési helyein ezen készpénzben történő kiegyenlítés, a kicserélő kívánságához képest, német birodalmi márka helyett osztrák értékű papírpénzben is történhetik, az illető kicserélési hely által koronként meghatározandó árfolyam szerint.

Mindenk kicserélési helynek jogában áll a határidő lejártá előtt 4¹/₂%-os kötvényeknek fel nem mondott 5⁰/₁₀-os kötvényekkel kicserélés melletti aláírását visszautasítani, mihelyt az ily aláírásokra rendelt 4¹/₂%-os kötvények összege ki van merítve.

II.

A készpénzfizetés mellett történő aláírásokra nézve az aláírás ár 97¹/₂%-os fizetendő, német birodalmi értékben, 1 forint — 2 márkával számítva, hozzáadva a folyó évi február 1-től az átvétel napjáig járó folyó kamatokat.

Budapestben, Bécsben és a magyar osztrák monarchia egyéb aláírási helyein ezen készpénzben történő kiegyenlítés német birodalmi márka helyett osztrák értékű papírpénzben is történhetik, az illető aláírás hely által koronként meghatározandó árfolyam szerint. — Az aláírás alkalmával az aláírt névérték öt százaléka biztosítékképp leteendő. Ezen biztosíték vagy készpénzben, vagy olyan a napi árfolyam szerint számított értékpapírokban teendő le, melyeket az illető aláírás hely elfogadhatónak talál.

Minden egyes aláírás helynek fenn van tartva a jog az egyes aláírásokra történő átengedést belátása szerint meghatározni. Az átengedés az aláírás b-f-jzte után az aláírók értesítésével lehető rövid idő alatt megtörténik. Ha az átengedés az aláírásnál kevesebbet tenne, a biztosíték felesleges része haladéktalanul visszaadatik. Az aláírás az aláírásra átengedett kötvényösszeget 1889. február 1-től folyó kamatokról szóló szelvényekkel együtt f. e. február 4-től kezdve legkésőbb f. é. május 6-ig átvenni tartozik. Az átvétel megtörténte után az átengedett összegre letett biztosíték elszámoltatik, illetőleg visszaadatik.

Bizonyos meghatározott névértékre szóló 4¹/₂%-os államvasuti kötvényekre történő bejelentések csak annyiban vehetők tekintetbe, a mennyiben ez az aláírás hely vételezése szerint a többi aláírók érdekeivel megegyeztetetett. A végleges kötvények elkészültéig a m. kir. pénzügyminiszterium által kiállított ideiglenes elismervények adatnak ki, a melyek beszállgatása ellenében a végleges kötvények külön hirdmény értelmében kifognak szolgáltatni.

Az osztrák-magyar és német aláírás helyek által kiadandó ideiglenes elismervények és végleges 4¹/₂%-os kötvények a német birodalmi belyeggel el vannak látva. Német aláírás helyeken csak oly 5⁰/₁₀-os kötvények szolgáltatathatók be, melyeken a német belyeg rajta van. — Ugy a készpénzfizetés, mint 5⁰/₁₀-os kötvényekért kicsebélés ellenében történő aláírásokhoz bejelentési minták a fentemített aláírás helyek rármelyikén költségmentesen kaphatók.

Budapestben, 1889. január havában.

Magyar Általános Hitelbank.